

Zimbabwe: Facklig ledare för plantagearbetare har flytt landet

Gertrude Hambira har flytt Zimbabwe. Hon är generalsekreterare för fackförbundet för plantagearbetare och en orädd kritiker av regeringen. När hoten mot henne blev allt allvarigare vågade hon inte längre stanna kvar i landet.

Gertrude Hambira har offentligt kritiserat regeringens jordreform som innebar att vita farmare tvingades lämna sina jordbruk. I en intervju förklarade hon att det kanske framstod som radikalt att ge jorden till svarta, men att det faktiska syftet var att ge jorden till den politiska eliten och att en konsekvens blivit att produktionen fallit.

För fackförbundets medlemmar har resultatet av reformen också varit förödande. Tusentals tidigare lantarbetare har förlorat sina jobb när plantagen börjat drivas på sparlåga. Det har i sin tur skapat ett jäsande missnöje. Men regimen har brutalt slagit ner arbetare som vågat protestera. Gertrude Hambira anklagar landets säkerhetstjänst för att ligga bakom misshandel, tortyr och mord av fackligt aktiva lantarbetare.

I takt med att Gertrude Hambira blev allt mer obekvämd för regimen ökade trakasserier mot henne. Hon togs till förhör av polisen och hennes hem attackerades av oidentifierade beväpnade män.

I slutet av februari 2010 utförde polisen en räd mot fackförbundets kontor för att få tag i henne. Som tur var befann hon sig inte på kontoret vid tillfället, men insåg att det var nödvändigt att fly landet.

Gertrude Hambira och fackförbundet för plantagearbetare är inte de enda fackligt aktiva som utsatts för repression. IFS och Amnesty International har publicerat en lång lista över fackliga företrädare som misshandlats och arresterats. Det är farligt att vara aktiv i ett förbund som tillhör den fackliga centralorganisationen Zimbabwe Congress of Trade Unions (ZCTU).

Zimbabwes premiärminister sedan 2009 är Morgan Tsvangirai. Under en tid var han generalsekreterare i ZCTU och det fanns förhoppningar om att situationen för facket skulle förbättras när han tillträdde. Så har det inte blivit och den viktigaste förklaringen är att president Robert Mugabe – som helst vill tysta facket – kontrollerar polis, säkerhetstjänst och domstolar. ZCTU har samtidigt distanserat sig från partipolitiken och vill inte förknippas med någon ledande politiker.

Mats Wingborg